

топоси битуваци най-активно чрез ненамираемото царско съкровище. Главно заради презумпцията за запазване или възсъздаване на царството и сакрализирането на територията и пространството му. (Демирев 2006: 34-40)

И може би това е в основата на динамичните взаимоотношения между обред и сакрална топография, които се опитам да илюстрирам, доколкото е възможно, в един регионален вариант. Ясно е, че в него става дума за рефлексии на общоетническият макрокултурен текст. Локалните му прояви са градивни елементи на системата на сакралната топография.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ МИСЛИ

И като че ли тези мисли имат своето основание именно в последните констатации относно локалната специфика на културния модел, проявяваща се в местното знание. Тази локална специфика е интерпретация на конкретния хронотоп.

Динамиката на осмислянето на пространството е зависима от динамиката във времевия статус на всеки селищен организъм във всяка конкретна историческа ситуация, в която се проявява и адекватният му оценъчен рефлекс. Или казано иначе, всеки елемент от пространството в кръгозора на селището получава оценка за значимост и съответно място в местната култура съобразно конкретното времево ниво.

Водеща в този процес е актуалната за всяко ниво представа за сакралност. Но във всички случаи нейна база е наследеното знание за всеки обект на осмисляне. Това е особено валидно относно мегалитите, които имат трайно присъствие в пространството и са обвързани с древни култови практики. Но битувашката, евентуално наследена, сакралност